

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

14.10.2009

B7-0090/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Teabevabadus Itaalias

Daniel Cohn-Bendit, Rebecca Harms, Judith Sargentini, Raül Romeva i Rueda, Indrek Tarand
fraktsiooni Verts/ALE nimel

RE\793211ET.doc

PE428.696v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon teabevabaduse kohta Itaalias

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle sätteid, mis käsitlevad põhiõiguste austamist, edendamist ja kaitset;
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 11 ning Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklit 10 sõna- ja teabevabaduse ning massiteabevahendite mitmekesisuse kohta;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2007. aasta direktiivi 2007/65/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta¹;
- võttes arvesse komisjoni töödokumenti meediapluralismi kohta Euroopa Liidu liikmesriikides (SEK(2007)0032);
- võttes arvesse esialgset aruannet Euroopa Komisjoni tellimisel 2009. aasta aprillis Leuveni Katoliikliku Ülikooli (ICRI keskuse) läbi viidud meediapluralismi näitajaid käsitleva sõltumatu uuringu kohta;
- võttes arvesse oma 25. septembri 2008. aasta resolutsiooni meediakanalite koondumise ja meedia pluralismi kohta Euroopa Liidus;
- võttes arvesse oma 22. aprilli 2004. aasta resolutsiooni sõna- ja teabevabaduse rikkumise ohu kohta Euroopa Liidus ning eriti Itaalias²;
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
 - A. arvestades, et Euroopa Liit kaitseb ja edendab sõna- ja teabevabadust, mis on sätestatud Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 10 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 11, milles käsitletakse massiteabevahendite vabadust ja mitmekesisust kõnealuste vabaduste olulise aspektina;
 - B. arvestades, et need vabadused kätkevad arvamusevabadust ning vabadust saada ja levitada teavet ametivõimude sekkumise või surveta;
 - C. arvestades, et eelkõige viimastel kuudel on Itaalias kerkinud esile probleemid kõnealuse õiguse austamisega, eriti seoses peaminister Berlusconi avaldatud surve ja tema võetud õiguslike meetmetega, mis on suunatud mõnede Itaalia suuremate ajalehtede ja mõnede Euroopa ajalehtede vastu pärast teda käsitleva teabe avaldamist;

¹ ELT L 332, 18.12.2007, lk 27.

² ELT C 104 E, 20.4.2004, lk 1026.

- D. arvestades, et Itaalia ametivõimude sekkumist ja survet on täheldatud ka seoses Itaalia riikliku teleringhäälinguga, eelkõige seoses selle programmide koostamisega;
- E. arvestades, et kuna hr Berlusconi julgustas ettevõtteid mitte tegema reklaami ajalehtedes, mis on tema seisukohtade suhtes vaenulikud, on viimastel aastatel paljud neist suunanud suure osa oma reklaamist trükimeediast ja avalik-õiguslikust televisioonist ettevõttesse Mediaset (selle üle on hr Berlusconi kontroll);
- F. arvestades, et peaministrit süüdistatakse sellest, et ta olevat 2009. aasta kevadel tugevalt mõjutanud riikliku teleringhäälinguorganisatsiooni RAI oluliste ametikohtade täitmist;
- G. arvestades, et möödunud suvel kajastasid RAI kanalid väga vähe hr Berlusconi eraeluga seotud poliitilisi keeriseid ning hr Berlusconi esines teles kahel korral üksi ilma igasuguse vastaspooleta;
- H. arvestades, et 2009. aasta septembris keeldus Itaalia valitsus õiguskaitse andmisest kõige olulisemale uurimuslikule uudistesaaatele (*Report*) ja teatas oma kavatsusest võtta meetmeid erinevate RAI saadete suhtes, mida süüdistatakse laimu levitamises;
- I. arvestades, et RAI on alustanud Itaalia tasulises satelliittelevisioonis oma ringhäälingusaadete edastamise krüpteerimist, mis toob kaasa tõsised rahalised kärped RAI ja annab Mediasetile eelise reklaamitulude osas;
- J. arvestades, et niisugune surve ja sellest tulenev olukord on Itaalias ja Euroopas kutsunud esile proteste kultuurielu, ajakirjanduse ja muu meedia esindajate seas ning ka poliitilisel tasandil, kus on esitatud meedia kiusamise kohta avalikke kaebusi, muu hulgas assotsiatsiooni „Articolo 21” ja kolme kuulsa Itaalia konstitutsionalisti poolt, kelle kaebusele on Itaalias ja mujal Euroopas alla kirjutanud enam kui 445 000 inimest, sealhulgas tuntud Euroopa poliitikud ja kultuuritegelased;
- K. arvestades, et Itaalia peaminister teatas seoses Euroopa Komisjoni nõudega selgitada Itaalia valitsuse varjupaigapoliitikat, et ta olevat teinud Euroopa Ülemkogule ettepaneku, et Euroopa Komisjoni president peaks olema Euroopa Komisjoni ainuke liige, kellel on õigus levitada teavet institutsiooni tegevuse kohta, ja ähvardas blokeerida nõukogu töö, kui tema ettepanekut ei järgita, mispeale esitas Rahvusvaheline Ajakirjanike Assotsiatsioon ametliku avalduse;
- L. arvestades, et Miklós Haraszti, kes on OSCE esindaja meediavabaduse küsimuses, saatis 20. septembril 2009. aastal Itaalia peaministrile kirja, milles kutsus viimast üles loobuma laimusuüdistustest, mille raames nõutakse Itaalia ajalehtedelt kolme miljoni euro suurust kahjutasu;
- M. arvestades, et kõige uuemad Itaalia õigusaktid ei ole lahendanud huvide konflikti keskpunktiks olevat probleemi (sellele on juba tähelepanu juhitud ka muudes Euroopa Parlamendi resolutsioonides), mis seisneb asjaolus, et peaministril on endiselt kontroll ettevõtte Mediaset üle ning poliitiline kontroll avalike teenuste sektori üle olukorras, kus televisioonituru koondumise tase on Euroopa kõrgeim ning duopol RAI-Mediaset hõlmab peaaegu 90 % kõigist televaatajatest, kogudes seega 96,8 % reklaamitulust;

- N. arvestades, et Itaalia on organisatsiooni Freedom House koostatud ajakirjandusvabaduse aruandes 73. kohal ja esimest korda määratletud riigina, kus ajakirjandus on vaid „osaliselt vaba”;
- O. arvestades, et nõukogul on vahend, nimelt artikli 7 kohane menetlus, mille abil saab liikmesriiki hoiatada või karistada inimõiguste rikkumiste eest ning mille abil saab tagada, et liikmesriigid peavad kinni liidu ühiseeskirjadest;
- P. arvestades, et Euroopa Parlamendi korduvatest nõudmistest hoolimata ei sätestanud Euroopa Komisjon piirideta televisiooni direktiivi läbivaatamise raames mitte mingil moel teabe mitmekesisuse kaitset, vaid kohustus selle asemel järgima kõnealuses valdkonnas konkreetset kolmeastmelist menetlust, mille raames ta koostaks töödokumendi (vastu võetud 2007. aastal), töötaks välja pluralismi taseme kindlaksmääramise näitajad (nagu on esitatud sõltumatus uuringus, mis viidi lõpule 2009. aasta juulis) ja esitaks kõnealuseid näitajaid käsitleva teatise eelnõu (ette nähtud alles 2010. aastaks);
- Q. arvestades, et Euroopa Parlament on mitmes resolutsioonis palunud korduvalt Euroopa Komisjonil võtta meetmeid meediapluralismi kaitseks, avaldada viivitamata teatise meediapluralismi kaitse kohta liikmesriikides ning täiendada kiiresti õiguslikku raamistikku selleletemalise direktiivi ettepaneku esitamisega,
1. peab kahetsusväärseks asjaolu, et Itaalia ametivõimud on avaldanud survet Itaalia ja Euroopa ajalehtedele ning on neid hirmutanud, toetab OSCE esindaja nõuet, et Itaalia ametivõimud lõpetaksid kohe kõnealuse tegevuse, ja peab teabevabadusse sekkumist, mille eesmärk on manipuleerida riikliku ringhäälinguga, võimu kurvitarvitamiseks;
 2. peab vajalikuks tegeleda anomaaliaga, mis seisneb konkreetsetes huvide konfliktis poliitilise võimu, majandusliku ja meediavõimu vahel ning riiklike ja eraõiguslike massiteabevahendite otsese või kaudse kontrolli koondumises, ning rõhutab vajadust tagada, et kõikides liikmesriikides oleksid avalik-õiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid sõltumatud ja et nende tegevusse ei sekkutaks;
 3. on seisukohal, et meediakanalite koondumist puudutavad erinevused siseriiklikes õigusaktides võivad kahjustada siseturu toimimist, eelkõige teenuste vaba liikumist ja asutamisevabadust, ning kiidab heaks algatused, mis on suunatud niisuguste siseriiklike eeskirjade ühtlustamise edendamisele;
 4. on seisukohal, et Itaalia näitel on mõju, mis ulatub kaugele väljapoole Itaaliat, ning Euroopa reageeringu puudumine ohustaks ühte demokraatia aluspõhimõtetest, seaks ohtu praegu ELi kuuluvates endistes idaploki riikides tehtud edusammud ning nõrgestaks välissuhetes Euroopa hukkamõistvat suhtumist tsensuuri või ajakirjanduse hirmutamisse;
 5. on veendunud, et vabadus saada ja levitada teavet avaliku võimu sekkumiseta on Euroopa Liidu aluspõhimõte ja demokraatia oluline element, sama kehtib ka massiteabevahendite mitmekesisuse kohta, mis on mõlemad sätestatud põhiõiguste harta artiklis 11, ning rõhutab, et juhul, kui liikmesriigid ei võta vajalikke meetmeid, on liidul poliitiline ja õiguslik kohustus tagada oma kodanikele – oma pädevusvaldkondades – nende õiguste austamine;

6. kinnitab sellega seoses veel kord, et ELi õiguslik raamistik massiteabevahendite alal on endiselt killustatud ning seetõttu on hädavajalik, et Euroopa Liit kasutaks oma pädevust audiovisuaalmeedia, konkurentsi, telekommunikatsiooni, riigiabi, avalike teenuste osutamise kohustuste ja kodanike põhiõiguste valdkonnas, et määrata kindlaks vähemalt olulised miinimumtingimused, mida liikmesriigid peaksid järgima, et tagada, kaitsta ja edendada teabevabadust ning pluralismi vajalikku taset;
7. kutsub nõukogu üles algatama Euroopa Liidu lepingu artikli 7 kohast menetlust, mille alusel saab liikmesriiki inimõiguste rikkumiste eest hoiatada või karistada;
8. nõuab tungivalt, et komisjon koostaks kiiresti ettepaneku võtta vastu direktiiv meediakanalite koondumise ja pluralismi kaitse kohta pärast seda, kui ta on eelnevalt samateemalises teatises määratlenud asjaomased näitajad, mille alusel kindlaks määrata teabe mitmekesisuse tasemed, ning tuletab meelde, et Euroopa Parlament on seda juba korduvalt nõudnud ja komisjon on sellest ka ise teada andnud;
9. kutsub Itaaliat üles täitma oma kohustusi seoses ÜRO erimenetlusega ning tegema täielikku koostööd ÜRO arvamus- ja sõnavabaduse eriraportööriga ning lubama tal Itaaliat külastada;
10. teeb oma vastutavale komisjonile ülesandeks jälgida kõnealuse küsimuse edasist arengut;
11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Nõukogule ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.